

BOG

HAR DØDEN TAGET NOGET FRA DIG SÅ GIV DET TILBAGE (/BOEGER/HAR-DODEN-TAGET-NOGET-FRA-DIG-SA-GIV-DET-TILBAGE)

Af Naja Marie Aidt (/forfattere/naja-marie-aidt) (2017)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET (HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?FRAGMENT=CONTENT&SEARCH_BLOCK_FORM=870970-

BASIS%3A53053149)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/har-doden-taget-noget-fra-dig-sa-giv-det-tilbage) for at anmelde

Facebook ([http://www.facebook.com/share.php?u=https://litteratursiden.dk/boeger/har-doden-taget-noget-fra-dig-sa-giv-det-tilbage&title=Har døden taget noget fra dig så giv det tilbage](http://www.facebook.com/share.php?u=https://litteratursiden.dk/boeger/har-doden-taget-noget-fra-dig-sa-giv-det-tilbage&title=Har+døden+taget+noget+fra+dig+sa+giv+det+tilbage))

Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?url=https://litteratursiden.dk/boeger/har-doden-taget-noget-fra-dig-sa-giv-det-tilbage&status=Har døden taget noget fra dig så giv det tilbage+https://litteratursiden.dk/boeger/har-doden-taget-noget-fra-dig-sa-giv-det-tilbage](https://twitter.com/intent/tweet?url=https://litteratursiden.dk/boeger/har-doden-taget-noget-fra-dig-sa-giv-det-tilbage&status=Har+døden+taget+noget+fra+dig+sa+giv+det+tilbage+https://litteratursiden.dk/boeger/har-doden-taget-noget-fra-dig-sa-giv-det-tilbage))

Aidts bog er et uafrysteligt mesterværk om den sønderrivende sorg og en stor kærlighedserklæring.

TAGS: DØDEN (/TAXONOMY/TERM/13728) KÆRLIGHED (/TAXONOMY/TERM/41) SORG (/TAXONOMY/TERM/9814) SØNNER (/TAXONOMY/TERM/10306)

ANMELDELSE

(/users/lise-vandborg)

Af Lise Vandborg (/users/lise-vandborg)

Redaktør
24 mar.17

Aidts nye bog er et uafrysteligt mesterværk om den sønderrivende sorg og en stor kærlighedserklæring.

"Jeg er blevet til en anden" lyder det i skildringen af sekunderne efter, det går op for forfatteren Naja Marie Aidt, at hendes 25-årige søn Carl er død. Hun mister sit sprog, sorgen sætter sig i kroppen, som skrig. Efter ni måneder får forfatteren langsomt sproget tilbage og skriver så denne fragmenterede og rystende bog, som helt ned i de enkelte sætninger og i grafikken viser, hvordan døden opløser og river alt fra hinanden.

Sjældent har jeg læst en bog, som er så præget af en indre nødvendighed: Den personlige skildring af den ubærlige sorg, skylden og vreden er nødvendig for forfatteren at skrive, men også nødvendig for læseren. For denne bog, skrevet

fra sorgens og smertens sted, er smuk i al dens ubærlighed og giver læseren en fornemmelse af den største sorg af alle - nærmest som en kartharsis, som Carls bror taler om til begravelsen.

Det er ikke en selvhjælpsbog, men netop ved at give sorgen et sprog og en stemme vil den kunne hjælpe andre mennesker. Aidt sætter ord på en smerte, der ellers er ordløs. Skriget er blevet til sprog. Et sprog, der beskriver den kropslige smerte i dagene efter Carls død så stærkt, at læseren mærker den fysisk:

"jeg går ind i brusekabinen, jeg står i badet, jeg tænker på hans sidste grusomme bad, det bad han tog, mens han blev psykotisk, () det bad, der førte til hans sidste handling, jeg kan ikke tage et bad, jeg vil aldrig mere tage et bad, vandet føles som syle mod huden, glasskår, pinsel, () jeg ser arret efter kejsersnittet, og jeg slår mine bryster, min mave, jeg tæsker løs på mig selv, denne uduelige krop, der for altid skal være mærket af hans fødsel".

Aidt har flere gange i løbet af Carls liv, første gang da han var et år, forudset hans død gennem drømme og skrevet om den i digte, blandt andet i digtet fra 2008, som har givet titel til bogen. Disse digte, drømme og dagbogsoptegnelser, som i den første sønderrivende sorg vækker vrede, er med i bogen ind i mellem dens bærende element, skrevet i kursiv: Skildringen af de to døgn, der går, fra Aidt bliver ringet op om ulykken, til Carl erklæres død. Dette erindringsforløb starter og slutter bogen og danner en cirkelbevægelse om den, ligesom tankegangen i bogen er cirkulær. For man kan ikke behandles for sorg. Sorgen er der altid, som den også skrives frem i *Sommerfugledalen* af Inger Christensen, som citeres flere gange. Også brudstykker af tekster af Mallarmé og andre forfattere, der har skrevet om at miste et barn, indgår i bogens fragmenterede kredsen om sorgens væsen.

De kursiverede afsnit gentages med flere og flere detaljer om timerne op til at Carl sprang ud af vinduet fra fjerde sal i en psykose påvirket af svampe. Vi får også indblik i de to opslidende døgn på hospitalet, og i de afsnit ligger der samtidig en forløsning i kraft af, at familie og venner står så tæt sammen og hjælper hinanden i sorgen. Og de hjælper med klagen over, at alarmcentralen ikke reagerede hurtigere, da Carls ven ringede kort før ulykken.

Dobbeltheden af liv og død ses gennem hele bogen og anslås allerede i de første passager: Aidt skåler for livet, intetanende at Carl lige er død. Og til begravelsen ser de ned i kisten, hvor der er lagt et familiefoto med en stor og stærk Carl: *"Der var livet og døden i samme billede i et sitrende nu."*

Har døden taget noget fra dig så giv det tilbage er et smukt og uafrysteligt litterært værk, der sætter ord på den ubærlige sorg på en måde, som ikke er set før. Samtidig er bogen en stor kærlighedserklæring til Carl.

"Jeg sover med din dyne. /Jeg sover med din fine lette dyne. /Jeg kan stadig dufte din hud, din søvn./Jeg siger til mig selv. Du er i din dyne./Jeg siger: Du er også i din dyne./Jeg siger: Du er."

ANALYSE

BOGDETALJER

